

WERELDWISKUNDE FONDS IN GAMBIA

Barbara Somers

Wij kunnen het ons nauwelijks voorstellen: lesgeven zonder boek, niet omdat we daarvoor kiezen, maar omdat er geen boeken zijn. Het Wereldwiskunde Fonds hielp mee om boeken aan te schaffen voor een school in Gambia. Een bericht van Barbara Somers.

Arabische en Engelse scholen

De Ousman Bun Affan Basic Cycle and Senior Secondary School is een Arabische school met rond de 700 leerlingen in het dorp Tanjeh in Gambia. De school verzorgt onderwijs sinds 1981 en is daarmee de oudste school in het dorp. In het overwegend islamitische Gambia is het onderwijs verdeeld in twee systemen: de Arabische en Engelse scholen. Beide schoolsystemen worden gecontroleerd door de Gambiaanse overheid. Het onderwijs op de overheidsscholen is gratis, maar dat geldt niet voor de Arabische scholen, die zichzelf moeten bedruipen. De enige bron van inkomsten is het schoolgeld dat de ouders (en soms de studenten zelf) moeten betalen. Daarvan worden de salarissen voor de leerkrachten betaald.

Net als vrijwel alle scholen in Gambia kampt de school met grote onderhoudsachterstanden, weinig en gebrekkig meubilair en geen schoolmaterialen. De school was dan ook bijzonder verheugd dat haar aanvraag bij het Wereld Wiskunde Fonds voor schoolmaterialen voor de lessen Mathematics is gehonoreerd. Ze hebben lesboeken kunnen kopen, ruitjesschriften, linialen, rekenmachines, compassen, educatieve posters en passers.

figuur 1 De directeur en enkele docenten

Improvisatie

Het gebrek aan onderwijsmateriaal doet een appel op het improvisatievermogen van de leraren. De school-directeur Abdoul Karim Darboe en leraren Ousman Ceesay en Kebba Gano vertellen: 'Wat belangrijk is, is dat we alle onderwerpen behandelen die in de syllabus van het betreffende leerjaar zijn beschreven. Die syllabus is de richtlijn. Maar hoe we de gestelde doelen bereiken, is iets wat we zelf moeten bedenken. Omdat er geen leerboeken op school zijn, moeten we zelf zoeken wat we voor de lessen nodig hebben en hoe we dat begrijpelijk

voor de studenten kunnen maken. We nemen ook vaak allerlei dingen van de straat en uit de natuur mee om mee te werken: steentjes, bladeren, flessen-

doppen, stokjes. Zelfs een sinaasappel kan dienen als lesmateriaal om in de lagere klassen uit te leggen wat een helft en een kwart is.

Meer oefenen

Niet alleen zij, maar ook de studenten die ik sprak, zijn heel blij met de wiskundematerialen die via de subsidie van het WWF zijn aangeschaft. Muhammed en Isatou vertellen hoe ze in de klas omgaan met alle nieuwe materialen: vorig jaar hadden we helemaal niks, maar nu hebben we een calculator en setbox (waarin o.a. passer en geodriehoek) te leen en goede ruitjesschriften. Die calculator en setbox moeten we aan het eind van het schooljaar bij de directeur inleveren, zodat die niet zoekraakt en volgend jaar weer gebruikt kan worden. We hebben er zelfs voor moeten tekenen! Maar het meest belangrijk is dat we een lesboek hebben. Ook al heeft niet elke student een eigen boek, toch zijn we er ontzettend blij mee, omdat je veel meer kunt oefenen.

Ook de uitleg van de leraar kunnen we nu beter begrijpen, omdat we het zelf na kunnen lezen. We doen met twee studenten samen met een lesboek. We regelen zelf hoe we dit verdelen. Het kan zijn dat we elke dag wisselen of elke week.

figuur 2 Studenten Muhammed en Isatou

Moeilijk vak

De meeste studenten in Gambia vinden Mathematics moeilijk. Alles wat met rekenen, wiskunde, algebra en meetkunde te maken heeft, valt onder de noemer Mathematics. De leraren hebben soms het idee dat de studenten het elkaar aanpraten dat het zo moeilijk is. Ik vraag hen waarom zij Mathematics belangrijk vinden. De leraren vertellen me dat het vooral belangrijk is in het dagelijks leven. De studenten leggen de nadruk op het halen van een goed cijfer voor Maths zodat ze na hun middelbare school verder kunnen studeren. Voor vrijwel alle vervolgopleidingen wordt een voldoende resultaat voor Mathematics gevraagd, anders word je niet toegelaten. Anders dan in Nederland, is Mathematics in Gambia in alle klassen een verplicht vak. Dus ook al is het niet je sterkste vak, je kunt het niet laten vallen. Goede materialen zijn heel behulpzaam om ook degenen die het lastig vinden, toch de belangrijkste inzichten bij te brengen.

Het behandelen van een Maths onderwerp in de klas gaat als volgt: de leraar schrijft het onderwerp op het schoolbord en geeft een voorbeelduitwerking. Daarna roept hij een student voor de klas die ook een som moet gaan uitrekenen, waarbij hij of zij geholpen wordt door de klasgenoten. Daarna, wanneer de studenten in de ogen van de leraren snappen waarover het gaat, geeft de leraar individuele of groepsopdrachten. Het verzorgen van de lessen wordt volgens mr. Kebba Gano voor hem veel makkelijker omdat ze een lesboek hebben. 'Nu kunnen ze wel zonder me', grapt hij.

Ambitieuze

De studenten die ik sprak zijn heel erg ambitieus. Na de middelbare school verder kunnen studeren is hun grote wens. De universiteit en een opleiding tot verpleegkundige lonkt. Als ik hen vraag welke wensen ze hebben om nog beter te kunnen leren, vertellen ze dat ze heel erg graag een eigen lesboek willen hebben en meer leraren die Mathematics lessen kunnen geven. Daarnaast zouden ze graag zien dat iemand voor de jaarlijkse leselden kan zorgen. Voor veel studenten is dat heel moeilijk op te brengen. Ze moeten wel eens een trimester of een jaar overslaan, omdat er thuis geen geld is om de leselden te betalen.

Zowel de schooldirecteur, de leraren en de studenten bedanken het Wereld Wiskunde Fonds van harte voor de lesmaterialen die ze nu hebben kunnen aanschaffen. Allemaal zeiden ze: We pray for you for good health and a long life. We can't pay you back, but God can do that!

Over de auteur

Barbara Somers is al haar hele leven geïnteresseerd in andere culturen en heeft veel gereisd. Zij combineert haar zzp-werk als personeels- en organisatieadviseur in Nederland met een deeltijdleven in Afrika. In Gambia realiseert zij met de Kairoh Garden Foundation allerlei projecten voor scholen en andere maatschappelijke voorzieningen.